

MASARYK UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

Compliance a identifikace klientů

Marek Bočánek

107940@law.muni.cz

- KYC - know your customer
 - a) Identifikace osoby (FO nebo PO), která je majitelem účtu
 - b) Identifikace skutečných majitelů právnické osoby
 - c) Příjemce transakce
 - d) Klasifikace klienta vzhledem k jeho rizikovému profilu
 - e) Průběžné sledování klienta
 - f) Uchovávání záznamů 10 let od uskutečnění obchodu nebo ukončení obchodního vztahu s klientem

Identifikace osoby - majitele účtu

- Minimální požadavky:
 1. Jméno (občanský průkaz, pas) - druhý doklad totožnosti (i s trvalým bydlištěm jeden z nich) pro založení účtu na dálku (online, bez fyzické přítomnosti)
 2. Datum narození
 3. Jedinečný identifikátor - příslušné k dané zemi

Identifikace osoby - majitele účtu - doklady totožnosti

- Běžně pouze občanský průkaz, cizinci pas (K tomu je ale vyžadováno potvrzení o trvalém pobytu v ČR nebo cizině.)
- Uzavírání smlouvy na dálku - vyžadované dva doklady totožnosti často (není ale nutno, např. Česká spořitelna vyžadovala často pouze jeden); jedná se o prevenci podvodů s doklady totožnosti, které vznikají hlavně u online otevírání účtů.
- Druhý doklad totožnosti: pas, potvrzení o trvalém pobytu, řidičský průkaz, zbrojní pas, průkaz vůdce malého plavidla (prostě doklad s fotografií, vydaný státním orgánem)

Identifikace osoby - majitele účtu - jediněčný identifikátor

■ Národní identifikační číslo

- a) Rodné číslo FO, DIČ u PO - Česká a Slovenská republika
- b) Číslo národního pojištění u FO nebo TIN (analogie DIČ) - USA
- c) Nestanovené přesně - Německo, Maďarsko - používá se často číslo průkazu totožnosti nebo analogie DIČ.

Identifikace osoby - majitele účtu - falešné potvrzení adresy pobytu

- Falešné potvrzení adresy - které je správné?

HSBC Business Direct Statement
滙豐「理財易」商務戶口結單

HSBC **滙豐**

1 602 TAKAYANAGICHO FUKUI-SHI
FUKUI JAPAN 9100837
JAPAN

Number 戶口號碼: 817-490063-838
Branch 分行: TSIM SHATSUI CVC
Page 1 of 3
15 November 2019

M

HSBC Business Direct Portfolio Summary 滙豐「理財易」商務戶口資產摘要

	HKD Equivalent 參考貨幣等值 (DR=Debit 結欠)
Total balance in HKD 港幣結餘	3,619.58
Total balance in Foreign Currency 外幣結餘	2,605,740.24
Total balance in Investment Services 投資服務結餘	0.00
Total balance in Wayfoong Statement Gold 黃金券結餘	0.00

Identifikace osoby - majitele účtu - falešné potvrzení adresy pobytu

■ Falešné potvrzení adresy - které je správné?

HSBC Business Direct Statement
滙豐「理財易」商務戶口結單

Independence AvenP.O. Box
1008 Victoria Mahe Republic of
Seychelles.

Number 戶口號碼: 817-490063-838

Branch 分行: TSIM SHA TSUI CVC

Page 1 of 3

15 November 2019

M

HSBC Business Direct Portfolio Summary 滙豐「理財易」商務戶口資產摘要

Zápatí

Total balance in HKD 港元結餘
Total balance in Foreign Currency 外幣結餘

HKD Equivalent
參考貨幣等值
(DR=Debit 結欠)
3,619.58
2,605,740.24

Identifikace osoby - majitele účtu - používání screening databází

- Nejpoužívanější databáze na světě je World Check od společnosti Refinitiv, používaná pro ověření si klientů obvykle před uzavíráním smlouvy.
- Monitoruje existující rizika FO a PO, záznamy takových osob z minulosti (trestní, licenční, zakázaná činnost v jiných jurisdikcích), obchodní rejstříky, politicky exponované osoby, rizikové země atd.
- Současná konkurence: Encompass, DueDil, Dow Jones Risk & Compliance, AML Risk Manager atd.
- Příklad výpisu o FO na slidu 6 s falešným průkazem totožnosti

Identifikace osoby - majitele účtu - právnícká osoba

- Základní dokumenty o právnické osobě - obchodní firma/název právnické osoby, sídlo (skutečné místo podnikání), kdo za společnost jedná, vlastník, DIČ.
- Překládá se: výpis z obchodního rejstříku, příp. zakládací listina, plná moc atd.
- Je potřebné si uvědomit, že se identifikují dvě roviny: samotná právnická osoba dle výpisu z obchodního rejstříku (příp. vyžadovaných dokumentů, je-li to zahraniční PO), ale také FO jednající za společnost a skutečný majitel společnosti.

Identifikace osoby - majitele účtu - FO

Natural person identity attributes

Name

Unique Identifier

Date of Birth

Nationality

Place of Birth

Email

Address

Gender

Occupation

Name at Birth

Identifikace osoby - majitele účtu - PO

Legal person identity attributes

Legal Name

Unique Identifier

Mandatory

Country Incorporation

Email

Additional

Address

EORI

SIC

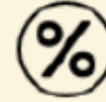
SEED

LEI

VAT/TAX Ref. Nr.

Skuteční majitelé

- Tzv. ultimate beneficial owners, UBOs, příp. controlling persons (dle OECD terminologie)
- Definice: „*Skutečným majitelem se rozumí fyzická osoba, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, ve svěřenském fondu nebo v jiném právním uspořádání bez právní osobnosti.*“ (dle z. č. 253/2008 Sb.)
- Indikátor skutečného majitele u obchodních korporací: sám nebo s jinými osobami mají více než 25 % hlasovacích práv/podílu na ZK větší než 25 %.
- Sám nebo společně s jinými ovládají takovou PO.
- Je příjemcem alespoň 25 % zisku z této PO.

Skuteční majitelé

- Vždy nutné zjišťovat u složitějších struktur více právnických osob.
- Např. společnost A je vlastněna společností B a ta je zase vlastněna společností C, která až má vlastníky fyzické osoby (pravděpodobně holding) - nutné identifikovat tyto fyzické osoby.
- Veškerá identifikace FO se vztahuje i na skutečné majitele.
- U FATCA (daňový zákon USA pro reportování občanů USA u zahraničních institucí) snižená úroveň na 10 %

Uchovávání záznamů

- Veškeré dokumenty, sesbírané během identifikace osob se uchovávají po dobu 10 let.
- Také z kontrol klienta, plné moci a jakékoliv výjimky z identifikace a kontroly klienta

Klasifikace rizikovosti klienta

- Směrodatné hodnocení rizik dle §21a AML zákona
- **Posouzení země** rezidence/občanství FO, resp. sídla PO - problémem jsou rizikové/nespolupracující země definované FATF, OECD nebo EU.
- V současné době jsou to dle FATF následující země:
Irán, Severní Korea, Bahamy, Albánie, Barbados, Botswana, Kambodža, Ghana, Island, Jamajka, Maurícius, Mongolsko, Myanmar, Nikaragua, Pákistán, Panama, Sýrie, Uganda, Jemen, Zimbabwe.

Klasifikace rizikovosti klienta

- **Posouzení oboru, ve kterém FO nebo PO působí.**
- Např. jedná-li se o kryptoměny, gambling, obchodování s devizovými prostředky, jedná se rozhodně o rizikovější kategorii, než-li standardní e-shop s dárkovými předměty - hrozba tzv. praní peněz.

Klasifikace rizikovosti klienta

- Politicky exponované osoby - osoba ve významné veřejné funkci s celostátním nebo regionálním významem
- Vztahuje se i na manžela, druha, partnera, blízké osoby, příbuzné, společníky nebo skutečné majitele společné PO apod.
- 4 typy PEP dle FATF:
 1. hlava státu (úroveň 1 PEP, nejvyšší riziko) - členové vlády, parlamentu
 2. Vyšší úředníci ve státních orgánech (úroveň 2 PEP, střední riziko) - vedoucí činitelé v armádě, např. v afrických státech
 3. Vyšší úředníci v státních společnostech (úroveň 3 PEP, střední riziko) - např. vedoucí Aramco v Saudské Arábii
 4. Regionální zastupitelé a úředníci (úroveň 4 PEP, malé riziko) - starosta, funkcionář určité organizace atd.

Klasifikace rizikovosti klienta

■ Další hodnocení rizik:

- a) Právní struktura a vlastnictví - složitost
- b) Trhy, se kterými obchoduje.
- c) Charakter obchodního vztahu (nadace přijímající dary z třetích zemí)
- d) Produkty, služby (podezřelé vágně definované služby - konzultace, marketing, správa vlastních aktiv)
- e) Typ účtu (společnost si posílá tam a zpátky peníze pouze v rámci vlastních běžných účtů)
- f) Metody otevírání účtů (vždy pouze online)

Příjemce transakce (beneficiary)

- Transakce mají vždy dvě strany rizika - nejenom odesílatele / majitele účtu, ale i přijímající stranu.
- U více rizikových klientů je často potřebné ověřit důvod transakce - proč posílá určitému klientovi danou sumu.

Průběžné sledování klienta

- Riziková klasifikace klienta při uzavření smlouvy není dostatečná pro jeho kategorizaci - je nutné neustálé sledování jeho činnosti, zejména u vysoce rizikových klientů.
- Sledování transakcí vzhledem k vytvořenému profilu klienta
- Stanovení kritérií již v zásadách hodnocení rizik

Průběžné sledování klienta

- Příklady podezřelé činnosti klienta:
 - a) Osoba s vykázaným příjmem 300.000 Kč za rok přijme platbu ve výši 5.000.000 Kč.
 - b) FO nebo PO posílá peníze tam a zpátky s vyšší pravidelností nebo ve vysokých částkách.
 - c) Neobvyklé používání hotovosti
 - d) Nadměrné zisky z investování (např. kryptoměn)
 - e) Častá fakturace mezi spřízněnými PO
 - f) Fakturace za vágní služby, úvěrové smlouvy atd.

Průběžné sledování klienta

- Příklady podezřelé činnosti klienta:
 - a) Osoba s vykázaným příjmem 300.000 Kč za rok přijme platbu ve výši 5.000.000 Kč
 - b) FO nebo PO posílá peníze tam a zpátky s vyšší pravidelností nebo ve vysokých částkách
 - c) Neobvyklé používání hotovosti
 - d) Nadměrné zisky z investování (např. kryptoměn)
 - e) Častá fakturace mezi spřízněnými PO
 - f) Fakturace na vágné služby, úvěrové smlouvy atd.

Postup praní peněz obecně

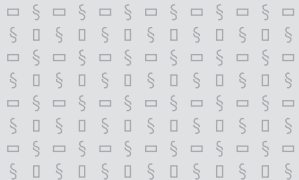
- Rozlišujeme 3 fáze praní peněz:
 1. Vklad na účty (tzv. placement / namáčení)
 2. Zastření jejich původu (tzv. layering / mydlení)
 3. Převod majiteli / investice do legálních činností (tzv. integration / ždímání)

- Nápomocné k tomu bývají tzv. shell companies - prázdné společnosti/skořápky - pouze pro účely umístění sídla v daňově výhodných jurisdikcích

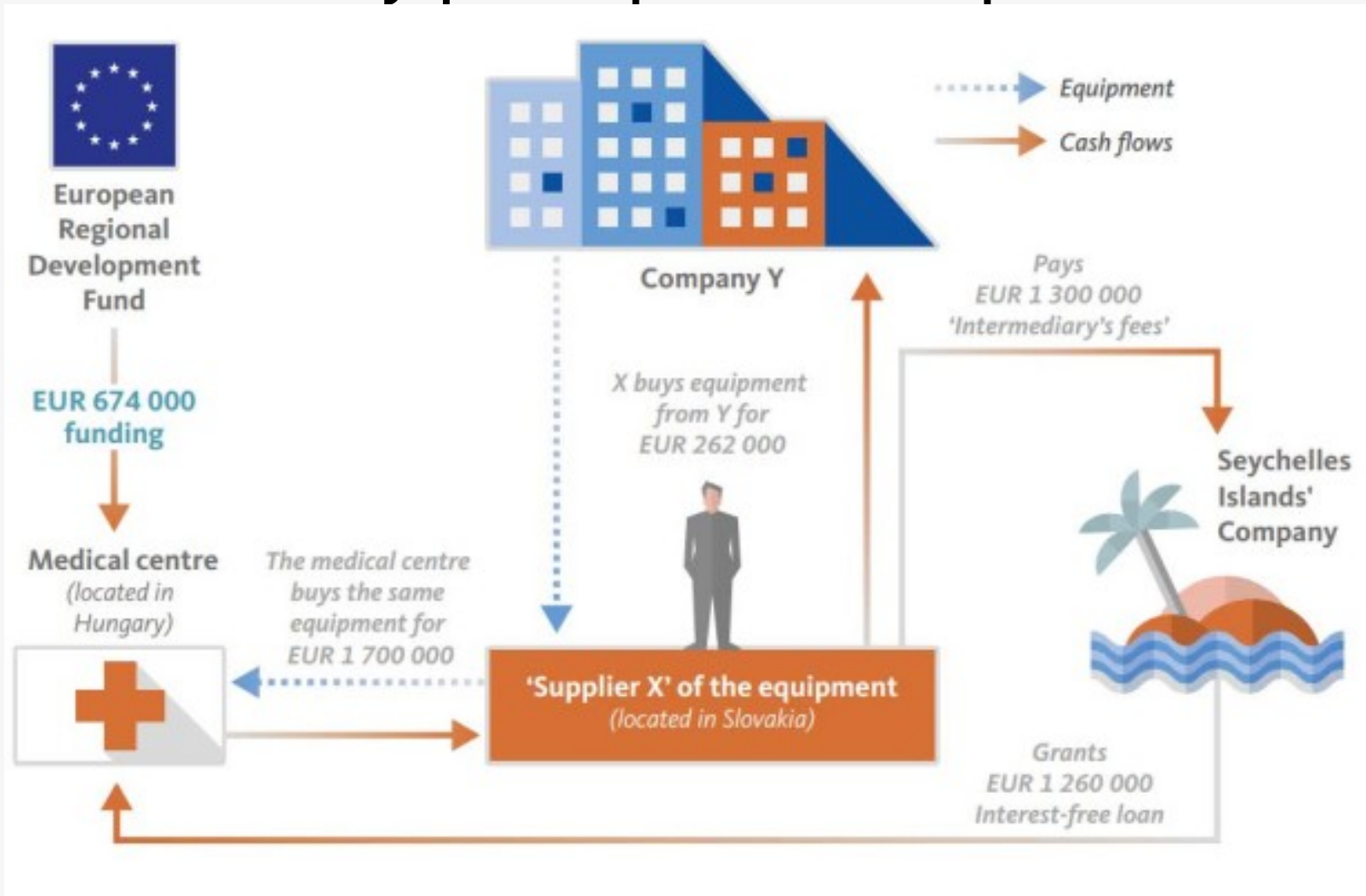

Příklady praní peněz - 1. příklad

- Praní peněz přes kliniku v Maďarsku - Report OLAF z roku 2014:
 1. Maďarská klinika přijme podporu 674 tis. EUR z Evropského fondu regionálního rozvoje
 2. Prostředník na Slovensku nakoupí od společnosti Y zařízení za 262 tis. EUR a prodá jej klinice v Maďarsku za „nadhodnocených“ 1.700.000 EUR
 3. Zbylých 1.300.000 EUR zprostředkovatelské odměny poputuje přes Seychellskou společnost zpátky klinice jako bezúroční půjčka

Příklady praní peněz - 1. příklad

Příklady praní peněz - 2. příklad

- Ruský prací automat z roku 2014 (zdroj: Refinitiv / Thomson Reuters):
- Minimálně 20 miliard dolarů „vypraných“ z Ruské federace
- Bankovní dokumenty o přibližně 70 tisíc transakcích byly získané Novaya Gazeta a Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP)
- Peníze byly půjčeny mezi společnostmi ve VB za garance z Ruské federace - převody byly uskutečněny přes Moldávii a Lotyšsko do VB a jiných bezpečnějších jurisdikcí
- Moldavský soud rozhodl o úhradě garantů (ruských společností) věřiteli ve VB na její účet (převod ruských peněz do EU)

Příklady praní peněz - 2. příklad

Položte si vždy vhodné otázky k případu

1. Existuje daná společnost?
2. Kdo jí vlastní?
3. Kde má kancelář a kdo kancelář řídí?
4. Kde leží skutečná kancelář, kde se rozhoduje?
5. Má nějakou historii nebo je nově založena?
6. Je vlastněna nebo řízena osobami napojenými na PEP?
7. Je offshore?
8. Kdo jsou skuteční majitelé?

Položte si vždy vhodné otázky k případu

1. Jsou hlavní osoby v pozadí trestání nebo vzniklo již u nich podezření z AML?
2. Představují riziko pro Vaši reputaci nebo obchodní činnost?
3. Jaké máte o nich záznamy?
4. Snaží se o nabízení úplatků, příp. je přijímají?

MASARYK UNIVERSITY FACULTY OF LAW

Děkuji za pozornost